

Аналіз регуляторного впливу проекту рішення Національної комісії з питань регулювання зв'язку України «Про затвердження форм звітності операторів телекомунікацій та інструкцій щодо їх заповнення»

1. Визначення та аналіз проблеми, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання.

Національна комісія з питань регулювання зв'язку України (далі - НКРЗ) відповідно до повноважень, визначених Законом України «Про телекомунікації», здійснює державне регулювання у сфері телекомунікацій.

З метою сприяння ефективному функціонуванню відкритого і справедливого конкурентного ринку телекомунікацій в НКРЗ проводиться робота щодо встановлення процедури аналізу ринків телекомунікаційних послуг з метою їх регулювання з урахуванням світового досвіду та досвіду країн-членів ЄС.

За результатами аналізу зазначених ринків необхідно встановити чи є відповідний ринок ефективно конкурентним. Якщо буде встановлено, що ринок певних послуг зв'язку є неефективно конкурентним, тобто ринком з недосконалою конкуренцією, то визначаються суб'єкти господарювання з істотною ринковою владою на цьому ринку. Як наслідок, НКРЗ, будуть прийматися обґрунтовані рішення щодо застосування до зазначених суб'єктів господарювання регуляторних дій для забезпечення ефективної конкуренції на цьому ринку.

Для реалізації вищезгаданих повноважень НКРЗ необхідна своєчасна, об'єктивна і достовірна інформаційна база про стан та розвиток ринку певних телекомунікаційних послуг, яка формується з урахуванням відповідних показників виробничої та фінансово-економічної діяльності операторів зв'язку.

Європарламентом та Радою Європи розроблено нормативну базу в частині визначення та регулювання ринків телекомунікацій, яка може бути використана при створенні правового поля із зазначених питань. Зокрема, це директиви Європейського Парламенту та Ради Європи від 7 березня 2002 року: 2002/21/ЕС (Рамкова директива) щодо загальної регулятивної основи щодо мереж та послуг електронного зв'язку, 2002/20/ЕС щодо санкціонування мереж та послуг електронного зв'язку, 2002/19/ЕС щодо доступу та з'єднання між мережами електронного зв'язку та пов'язаних з ним засобів, 2002/22/ЕС щодо універсальних послуг та прав користувачів стосовно мереж та послуг електронного зв'язку.

Слід зазначити, що відповідно до ст. 5 Рамкової директиви підприємства, які надають електронні послуги зобов'язані надавати всю інформацію, включаючи фінансову, необхідну національним регулятивним органам для забезпечення вимогам Євродиректив щодо регулювання. Така інформація подається у строки та обсягах, що вимагаються національним регулятивним органом.

Зобов'язання операторів (провайдерів) телекомунікацій щодо своєчасного надання НКРЗ звітів та інформації відповідно до законодавства, передбачені ст. 39 Закону України «Про телекомунікації».

Слід зазначити, що одним із важливих етапів співпраці України з Європейської Стороною є укладання Угоди про асоціацію та створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС, в якій питанням телекомунікацій та інформатизації суспільства відводиться ключова роль.

НКРЗ на постійній основі залучена до процесу переговорів та розробки відповідних документів і здійснює зазначену діяльність в тісній співпраці з європейською стороною. Основна увага в цих документах спрямована на потребу адаптації національного законодавства України до законодавства ЄС щодо регулювання галузі зв'язку, в тому числі питаннях аналізу ринків.

Враховуючи, що на сьогодні відсутні документи, якими врегульоване питання щодо єдиного порядку збору інформації від операторів телекомунікацій щодо показників їх діяльності, а також не введені в дію форми звітності, які необхідні НКРЗ для проведення досліджень ринків з метою їх регулювання, нагальною потребою є встановлення такого порядку та введення його в дію згідно з нормами законодавства, а також впровадження форм звітності та інструкцій щодо їх заповнення.

Робочою групою з розробки та удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази щодо аналізу ринків зв'язку було доопрацьовано проект Положення про звітність на ринку телекомунікацій та поштового зв'язку (далі-Положення) з урахуванням пропозицій та зауважень Антимонопольного комітету України, Держкомпідприємництва та Держкомстату, схвалений рішенням НКРЗ у грудні 2007 року.

Зазначений проект розроблено з урахуванням положень законодавства України та нормативної бази Європейського Парламенту та Ради Європи в частині регулювання ринків телекомунікацій.

Проектом Положення передбачено:

- охоплення операторів (провайдерів) телекомунікацій та поштового зв'язку, що надають телекомунікаційні послуги та послуги поштового зв'язку на всій території України плановим та організованим процесом збирання даних щодо їх господарської та виробничої діяльності;

- визначення порядку збору та подання до НКРЗ звітності суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність у сфері телекомунікацій та сфері надання послуг поштового зв'язку;

- встановлено терміни її подання;

- на операторів покладено зобов'язання щодо надання достовірної та об'єктивної інформації.

На сьогодні проект рішення «Про затвердження Положення про звітність на ринку телекомунікацій та поштового зв'язку» погоджено без зауважень Антимонопольним комітетом, Держкомпідприємництвом та Держкомстатом.

2. Цілі державного регулювання

Метою прийняття проекту рішення НКРЗ “Про затвердження форм звітності операторів телекомунікацій та інструкцій щодо їх заповнення” є

удосконалення нормативної бази в сфері телекомунікацій в частині введення єдиного порядку збору та подання інформації операторами та провайдерами, що здійснюють діяльність на ринку телекомунікацій.

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення поставлених цілей

В даному випадку вбачається за можливе визначити два альтернативні способи досягнення встановлених цілей.

1. Залишити існуючий стан і регуляторний акт - рішення НКРЗ “Про затвердження форм звітності операторів телекомунікацій та інструкцій щодо їх заповнення” не буде впроваджено.

Це може призвести лише до заглиблення існуючої проблеми і жодним шляхом не сприятиме її вирішенню.

При такій ситуації для виконання повноважень щодо регулювання, працівникам НКРЗ необхідно буде опрацьовувати окремі показники форм державної статистичної звітності, які можуть бути використані при проведенні дослідження ринків, та показники діяльності операторів зв'язку, що будуть надіслані операторами.

Але цей спосіб є неефективним та неприйнятним з правової точки зору, оскільки форми державної статистичної звітності в галузі зв'язку не містять показників, які необхідні для проведення комплексного дослідження ринків. Для отримання повної інформації, НКРЗ необхідно звертатися до операторів зв'язку з відповідними запитами. Враховуючи, що на сьогодні на ринках зв'язку діють понад 700 операторів телекомунікацій і не визначена процедура надання інформації, її збір потребує значних трудовитрат апарату НКРЗ. Крім того, окремі оператори надають недостовірну і неповну інформацію, а відповідальність за це не визначена на законодавчому рівні.

2. Врегулювати питання щодо встановлення на законодавчому рівні порядку отримання інформації від операторів (провайдерів) телекомунікацій шляхом впровадження форм звітності і інструкцій щодо їх заповнення.

Зазначений спосіб сприятиме удосконаленню процесу збору показників діяльності суб'єктів ринку телекомунікацій, надасть можливість отримувати повну і достовірну інформацію, що в свою чергу *надасть можливість* НКРЗ здійснювати повноваження в частині регулювання ринків зв'язку в межах визначених законодавством повноважень.

4. Опис механізму, який пропонуються застосувати для розв'язання проблеми, і відповідні заходи.

Для розв'язання проблеми щодо отримання НКРЗ своєчасно повної і достовірної інформації з метою регулювання ринків проектом рішення НКРЗ «Про затвердження форм звітності операторів телекомунікацій та інструкцій щодо їх заповнення» передбачено:

- затвердження та введення в дію п'яти форм звітності операторів телекомунікацій. Зокрема, звітів про діяльність операторів місцевого,

міжміського та міжнародного фіксованого телефонного зв'язку, звіту про діяльність оператора мобільного зв'язку та звіту про діяльність оператора телекомунікаційних мереж кабельного телевізійного мовлення;

- затвердження та введення в дію інструкцій щодо заповнення зазначених форм звітності.

Ці документи передбачають охоплення всіх операторів (провайдерів) телекомунікацій, що надають телекомунікаційні послуги на всій території України планомірним та організованим процесом збирання даних щодо їх господарської та виробничої діяльності та встановлюють терміни подання звітності.

В інструкціях до зазначених форм надана вичерпна інформація щодо правильності їх заповнення, однозначного тлумачення і розуміння термінів з метою коректного заповнення операторами (провайдерами) телекомунікацій граф звітності.

5. Обґрунтування можливості досягнення визначених цілей у разі прийняття регуляторного акта та оцінка можливості впровадження та виконання вимог регуляторного акта

Впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.

Прийняття регуляторного акта надасть можливість чітко врегулювати відносини між Національною комісією з питань регулювання зв'язку України та операторами (провайдерами) зв'язку в частині порядку збору та отримання інформації для проведення аналізу ринків телекомунікаційних послуг з метою попереднього регулювання.

Досягненням поставлених цілей у разі прийняття запропонованого регуляторного акта буде установлення та уніфікація форм звітності операторів (провайдерів) телекомунікацій та методології їх заповнення, що надасть можливість НКРЗ здійснювати свої повноваження згідно із законодавством.

Для впровадження цього регуляторного акта НКРЗ не потрібні додаткові витрати з Державного бюджету України.

Очікувані наслідки дії запропонованого регуляторного акта не передбачають негативних впливів на діяльність суб'єктів господарювання.

Для адміністрування процесу впровадження форм звітності та інструкцій по їх заповненню, а також контролю за наданням інформації по зазначеним формам не потрібно створювати нові робочі місця. Виконання цієї роботи буде покладено на апарат НКРЗ, який у межах функціональних обов'язків відповідає за відповідні напрямки роботи.

Запровадження зазначеного рішення НКРЗ забезпечить високу вірогідність досягнення поставлених цілей.

Періодичність здійснення державного контролю та нагляду за дотриманням вимог цього регуляторного акта буде здійснюватися на постійній основі по мірі надходження інформації від учасників ринку телекомунікацій.

6. Очікувані результати від прийняття регуляторного акта.

Аналіз вигод та витрат

Введення в дію рішення НКРЗ «Про затвердження форм звітності операторів телекомунікацій та інструкцій щодо їх заповнення» надасть можливість удосконалити нормативно-правову базу в сфері телекомунікацій в частині введення єдиного порядку збору та подання інформації операторами (провайдерми), що здійснюють діяльність на ринку телекомунікацій, а також удосконалити механізм її збору для отримання інформації для аналізу ринків зв'язку з метою регулювання.

Отримана інформація надасть можливість НКРЗ в межах повноважень приймати відповідні регуляторні рішення, які сприятимуть ефективному функціонуванню конкурентного ринку телекомунікацій.

Недостовірна та неповна інформація, яка надходить від операторів (провайдерів) телекомунікацій, несвоєчасне її подання, а також неможливість її обробки в установлені терміни.

Об'єкт впливу	Вигоди	Витрати
Центральний орган виконавчої влади - НКРЗ	Встановлення чітких механізмів процедури отримання інформації, яка буде використовуватися для проведення аналізу ринків зв'язку з метою сприяння ефективному функціонуванню відкритого і справедливого конкурентного ринку.	Додаткові витрати відсутні
Суб'єкти господарювання	За результатами аналізу ринків будуть встановлені правила діяльності на ринках, що забезпечить дотримання всіма його учасниками недопущення антиконкурентних дій операторів, які мають суттєвий вплив на ринку, на обмеження інтересів інших операторів.	Додаткові витрати відсутні
Держава	Збільшення доходів до Державного бюджету України в результаті покращення результатів фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання на конкурентному ринку телекомунікаційних послуг.	Додаткові витрати відсутні

7. Обґрунтування строку дії регуляторного акта

Обмежень строку дії регуляторного акта немає, що дасть змогу розв'язати проблему та досягти цілі державного регулювання.

Термін чинності регуляторного акта – відповідно до законодавства після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

8. Показники результативності регуляторного акта

1. Відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься за якісними та кількісними показниками дотримання операторами (провайдерами) телекомунікацій вимог та норм, вказаних у формах звітності та інструкціях щодо їх заповнення.

За базові братимуться до уваги показники щодо кількості звітів, поданих у встановлені терміни, частка неповної інформації у загальному її обсязі, частка недостовірної інформації, кількість звернень учасників ринку телекомунікацій щодо правильності застосування норм інструкцій.

2. Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюватиметься дія акта.

Дії цього акта поширюються на операторів (провайдерів) телекомунікацій, що мають відповідні ліцензії і надають телекомунікаційні послуги на території України, незалежно від відомчої підпорядкованості і форм власності.

3. Розмір коштів і час, що витрачатиметься суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язаними з виконанням вимог акта.

Очікується не суттєве збільшення часу та трудовитрат суб'єктів господарювання, які необхідні для виконання передбачених цим проектом норм.

4. Рівень поінформованості вище середнього.

З метою інформування суб'єктів господарювання, які виконуватимуть рішення НКРЗ, та споживачів телекомунікаційних послуг, проекти форм звітів та положень (рекомендацій) щодо їх заповнення оприлюднені на офіційному Web-сайті Національної комісії з питань регулювання зв'язку України.

9. Заходи, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності регуляторного акта

Базове та повторне відстеження результативності регуляторного акта здійснюватиметься відповідно до норм Закону України "Про засади державної регуляторної політики" на основі та шляхом обробки даних звітності операторів телекомунікацій.

Базове відстеження результативності буде проведено через півроку після введення форм звітності, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження його результативності.

Повторне відстеження планується здійснити через рік після набуття чинності регуляторним актом.

У процесі відстеження встановлюється кількісне та якісне значення для кожного показника результативності, визначеного під час проведення аналізу впливу регуляторного акта.

Базове, повторне та періодичне відстеження буде здійснюватися на основі даних операторів (провайдерів) телекомунікацій.